

Проект на Наредба за общите условия за провеждане на конкурсите за предоставяне на средства от Националния фонд „Култура“, за допустимост на разходите, за оценка на проектите и за тяхното изпълнение

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 09.07.2024 г. - 09.08.2024 г. Неактивна

Номер на консултация: #10442-K

Област на политика: Архив - Култура

Тип консултация: Акт на министър

Вносител: Министерство на културата

Тип носител: Национално

Причини, които налагат приемането на Наредба за общите условия за провеждане на конкурсите за предоставяне на средства от Националния фонд „Култура“, за допустимост на разходите, за оценка на проектите и за тяхното изпълнение:

Съгласно разпоредбата на чл. 32а, ал. 1 от Закона за закрила и развитие на културата (ЗЗРК), в сила от 23.02.2024 г., общите условия за провеждане на конкурсите, за допустимост на разходите, за оценка на проектите и за тяхното изпълнение се определят с наредба на министъра на културата, съгласувана с министъра на финансите.

Проектът на Наредба урежда правилата за предоставяне на публични средства на бенефициенти на Националния фонд „Култура“; състава на комисиите за оценка на проектните предложения, изискванията към кандидатите, участници в конкурсната процедура, както и работата на оценителните комисиии; условията за сключване на договор за финансово подпомагане с бенефициентите на Фонда. Уреждат се детайлно актовете и документите, които органите на фонда утвърждават и издават за провеждане на конкурсните процедури. Предвидено е, че при провеждане на конкурсната процедура се осъществява оценка на всяко проектно предложение, която включва оценка на административно съответствие и допустимост и експертна и финансова оценка. Уредено е класирането на всички проектни предложения, чиято

оценка е по-голяма или равна на минимално допустимата, определена по съответната конкурсна процедура, както и определянето на проектите, за които ще бъде предоставено финансово подпомагане.

Настоящият проект изпълнява индикатор в рамките на проект № 42 „Развитие на културните и творчески сектори“ по Националния план за възстановяване и устойчивост, дейност 1.1. „Законодателна промяна в правната рамка на Националния фонд „Култура“ за изпълнение на инвестиция С11.16 „Развитие на културния и творческия сектори“, от Механизма за възстановяване и устойчивост. Очаква се изпълнението на индикатора да повиши ефикасността и прозрачността на публичните разходи за култура и включва преразглеждане на организацията и на управленската структура на Фонда. Индикаторът следва да бъде изпълнен чрез влизане в сила на нормативния акт.

Същевременно в момента се изпълнява на напреднал етап обществена поръчка по „Разработване и внедряване на електронна система със софтуерно решение за улесняване на всички операции във вътрешните и външните административни процеси на Националния фонд „Култура“. Настоящият проект е в съответствие с вече изготвените и приети двустранно документи, залагащи процесите в бъдещата електронна система.

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на културата

Адрес: София, София 1000, бул. Александър Стамболийски 17

Електронна поща: delovodstvo@mc.government.bg

Документи

Пакет основни документи:

[мотиви - вер. 1.0 | 09.07.2024](#)

[проект на наредба - вер. 1.0 | 10.07.2024](#)

[Справка за отразяване на предложенията и становищата - вер. 1.0 | 20.11.2024](#)

[Справка за отразяване на предложенията и становищата - вер. 1.0 | 26.11.2024](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

Автор: Българска музикална асоциация (09.08.2024 14:19)

Предложения за изменение на проект на Наредба за общите условия за провеждане на конкурсите за предо

Във връзка с публикуван за обществено обсъждане проект на Наредба за общите условия за провеждане на конкурсите за предоставяне на средства от Националния фонд „Култура“, за допустимост на разходите, за оценка на проектите и за тяхното изпълнение Българска музикална асоциация предлага следните изменения:

1. В чл. 9 ал. 6 т.3 да отпадне текста “Собственият принос не може да предствлява финансиране от публичен финансиращ орган или организация”. Това изискване е ограничаващо тъй като в много случаи организирането мащабни културни проекти изисква комбинирано финансиране от няколко източника, някои от които публични и това ще намали възможността за подкрепа на значими културни събития. Също така повечето неправителствени организации, които работят в областта на културата не извършват стопанска дейност и за да подсигурят дейността си кандидатстват за финансиране от различни публични източници. Това ограничение ще ги възпрепятства да кандидатстват за финансиране от НФК.
2. В чл. 16, ал.1 т. 4 да се промени срока за представяне на липсващи документи на 10 работни дни. Срокът от 5 дни за реакция е кратък, ако програмата изисква представяне на документи, до които няма достъп по служебен път или чрез публичен регистър или не могат да бъдат осигурени чрез пряк и безплатен достъп до националните бази данни на държавите-членки на Европейския съюз, кандидатите ще са в невъзможност да ги осигурят, защото повечето от тези документи имат срок от 7 дни за издаването им.
3. В Чл. 24, ал.1 е редно да се уточни срок за извършване на междинно и окончателното плащане, след подаване на отчет, тъй като към момента приемането и обработването на отчетите по програмите на НФК отнемат месеци (а понякога и повече от година). Блокирането на такъв размер ликвидни средства при организации, които не са част от публичната сфера на финансиране може да доведе до невъзможност за тяхното съществуване, тъй като голяма част от тези бенефициенти не осъществяват стопанска дейност. Предлагаме да се допълни възможност малки проекти до 15000 лева да получават 100 % авансово плащане, а за проекти над 15000 лева да се въведе авансово, междинно и окончателно плащане.
4. В чл.28 да се допълнят изискуемите документи и да се добави препоръка за квалификациите на кандидата и документи, доказващи опит като оценител на проекти в областта на културата.

Автор: Lyubomir Nikolov (09.08.2024 13:47)

Предложения за допълнения

ОБЩА БЕЛЕЖКА: С цел оптимизиране на дейността на Фонда и на дейността на администрацията на Министерството на културата, да се направи предварителен анализ на дублиращи се дейности

Чл. 3. С цел постигане на устойчивост и съобразно средносрочната бюджетна прогноза да се предвиди Тригодишен план за програми на Фонда. По този начин ще се гарантира устойчивост и предвидимост на неговата дейност.

Да се преди като приложение Класификатор на дейностите, като се използват Националните статистически стандарти.

Да се направи по-изчистена класификация на видовете проекти, както следва:

1. едногодишните еднократни проекти са система от дейности, чиято реализация приключва в рамките на една календарна година.
2. многогодишните еднократни проекти са с по-продължителен период на реализация от една календарна година, но с осигурено съфинансиране по програма „Календар на културните събития“ до три години.
3. многогодишни многократни проекти са с различна периодичност и със срок на финансиране до три години, като фестивали, празници, програми, пленери, резидентски програми и др.

Чл. 24. Окончателното плащане на проекта да се обвърже със срок не по-дълъг от две седмици след представяне на финансовия и съдържателен отчет.

Да се създаде нов член, свързан с мониторинга и оценката на културните, социални и икономически резултати от реализацията на проектите:

- Брой лица, участващи в проекта - местни, от страната, от чужбина;
- Форма на достъп до публичните дейности - платен, безплатен, съотношение по събития, ако е смесен;
- Брой посетители и начин на удостоверяване (билети, покани, чекиране на входа, преброяване, измервания);
- Локации - селища, зали, открити пространства, обекти на културно наследство;
- Публичност - дигитална публичност, брой и тираж издадени плакати, брошури, книги, брой и видове собствени публикации, брой и видове коментарни и аналитични публикации;
- Културен и художествен ефект - брой и видове финансирани нови произведения, брой създадени нови постановки на произведения в сферата на сценичните изкуства, брой представени вече създадени произведения в сценичните изкуства, аудиовизията, визуалните изкуства, културното наследство и мултидисциплинарни

събития

- Социален ефект - общ брой заети лица на пълно, частично работно време и на граждански договори, от тях с постоянен адрес в местата за реализация на проекта; брой привлечени доброволци от местни жители, от страната, от чужбина, начин на удостоверяване

- Туризъм - общ брой реализирани нощувки и от тях на чуждестранни участници в места за настаняване в селищата, където се е реализирал проекта.

Събраната информация да се публикува в годишен доклад.

Автор: Юлия Попова (08.08.2024 11:58)

Чл. 28 (1) т 3

Към придружаващите документи за включване в списък с оценители има документ, удостоверяващ "владение на компютърни умения". Това може да е останало от текстове от средата на 90те години на 20в, но в 2024 е толкова абсурдно, колкото да се иска доказателство, че кандидатът може да чете.

Автор: Юлия Попова (08.08.2024 11:51)

чл. 24 (1) т. 3

"Размерът на окончателното плащане не може да бъде по-малък от 20% от одобрения размер на подпомагането от фонда."

Вероятно не може да е по-голям? Но това също зависи от плащанията до момента, ако плащанията са били в размер по-малък от 80% от финансираната сума, а фондът одобри окончателния отчет, то в такъв случай балансът ще е толкова, колкото процентът да стане 100%, тоест фондът да изплати цялата договорена сума.

Идеята да има балансово плащане след края на проекта е донорът да се предпази в случай, че не одобри част от разходите, вместо да си търси пари от бенефициента, просто да намали размера на балансовото плащане. В общия случай, 20% за такава застраховка е предостатъчно и широко разпространена практика. Но ако така или иначе, балансовото плащане е винаги 20% (при 80% аванс) (дори се оставя възможност за повече?), тогава мярката е безсмислена.

Автор: Юлия Попова (08.08.2024 11:36)

Чл. 9 (6) т 1 и т 3

Чл 9 (6) т 2: При положение, че има задължение за съфинансиране, декларирането, че дейностите не са подкрепени (...) на друго основание или от друг финансов орган или организация де факто изключва всички нестопански организации, тъй като те по дефиниция ще трябва да до-финансират тези дейности от "друг финансов орган или

организация".

Също и в т. 3: Тук има същото условие, този път леко конкретизирано -- "собственият принос не може да представлява финансиране от публичен финансиращ орган или организация". Друг публичен финансиращ орган, освен български общински структури (които защо да са изключени?) са например всички програми на Европейския съюз. Защо една организация да не може да финансира проекта си от НФК и от -- да речем -- програма Творческа Европа или Еразъм, да речем? Да не говорим, че в обсега на публичен финансиращ орган влизат и други национални не-български организации, както и финансиращи организации извън Европа. Нестопанските организации по условие, но и стопанските културни организации практически нямат механизъм за финансиране на тези проекти, освен от други донори.

Друго съображение: навсякъде се говори за собствен ФИНАНСОВ принос, но трябва (особено в закон/наредба!!) да се предвиди възможност за нефинансирателен принос.

И една генерална бележка: непонятно е за мен защо е нужно в законодателството да има толкова много конкретни условия. Например, всичко горе спокойно може да бъде обявявано на ниво конкурс. Фиксират се конкретни положения в законодателството, които утре, ако трябва да се обяви конкурс, в който нещо да е малко по-различно, да не може, защото е кодифицирано. Едновременно с това, за мен поне, липсва разумно обяснение защо е нужно да се очертават тези неща в такива тесни подробности. Работата на наредбата е да очертае рамка. Фондът на свой ред може да задава конкретни параметри за отделните конкурси и това е логично, освен, че е добра практика. Друго притеснително нещо, пак в тази връзка, е държавната помощ. По принцип, по ред причини, програмите на НФК трябва да бъдат изкарани от механизма de minimis. Не по силата на реформа, да се заобикаля механизмът или да се прави нещо революционно, напротив. Просто защото тези проекти, които са в сферата на културата, никога не е трябвало да бъдат в този механизъм поначало. Отделен е въпросът кога това ще се случи, но в тази наредба става дума за de minimis, като отново, нищо не налага той да бъде в наредбата, независимо дали de minimis ще се изисква в следващите 1, 10 или 100 години по тези програми. Не е *необходимо* да го има в наредбата, за да се прилага във всеки конкурс. Всяка излишна подробност е нищо повече от възможност за бъдещо противоречие или nonsens, това се вижда всекидневно в работата на НФК.

Автор: Елисавета Новакова (10.07.2024 12:01)

Устойчивост и национално въздействие

Моля да обърнете специално внимание на устойчивостта и въздействието на проектите. От наредбата не става ясно, че устойчивостта и национално въздействието е приоритет на държавата. Моля да добавите конкретни мерки и да гарантирате устойчивост и национално въздействие.

Наблюдава се национална подкрепа на перфектно написани и разписани проекти за локални пърформанси без никакво национално значение и без национална отчетност на резултатите. Много от проектите остават без държавно финансиране, защото проектите са разписани не достатъчно перфектно, за да получат максимален брой точки. Каква подкрепа ще предоставите на кандидатите да успеят да разпишат проектите си така, че да имат шанс да получат финансиране, а да не отпаднат заради формалности и липси на запетаи и пояснения според очакванията на финансиращия орган.

Автор: Елисавета Новакова (10.07.2024 11:44)

допълнения по Чл. 3.

"тематична област на културата" - как се дефинират и категоризират областите?!

"конкурс" - как се дефинира термина?! В сферата на културата тази дума е компрометирана и може би трябва да поберете друга.

Чл. 3.

(4) Индикативната годишна програма за **конкурсите** на фонда включва информация за всеки конкурс:

Image not fou

Моля да добавите

5) целева група (моля да разграничите между организатор, участници, публика, възмодействие с други сектори като например туризъм - "културните продукти" са се превърнали в инструмент на туристическия бранш, итн)

История

Начало на обществената консултация - 09.07.2024

Приключване на консултацията - 09.08.2024

Справка за получените предложения - 26.11.2024

[Справка за отразяване на предложенията и становищата](#)